

Presse og Information

Den Europæiske Unions Domstol
PRESSEMEDDELELSE NR. 156/20
Luxembourg den 8. december 2020

Dom i sag C-584/19
Staatsanwaltschaft Wien mod A. m.fl.

En europæisk efterforskningskendelse kan i modsætning til en europæisk arrestordre udstedes af en medlemsstats anklagemyndighed, der risikerer at blive underlagt individuelle instruktioner fra den udøvende magt

De grundlæggende rettigheder for den person, der er berørt af den europæiske efterforskningskendelse, er tilstrækkeligt beskyttet såvel i forbindelse med udstedelsen som i forbindelse med fuldbyrdelsen heraf i en anden medlemsstat

Der blev indledt en strafferetlig efterforskning mod A. og flere personer, som ikke var kendt af Staatsanwaltschaft Hamburg (anklagemyndigheden i Hamburg, Tyskland). Disse personer er alle mistænkt for i juli 2018 at have forfalsket 13 bankoverførselsordrer ved hjælp af ulovligt indhentede oplysninger og således muliggjort den sandsynlige overførsel af ca. 9 800 EUR til en bankkonto, der var blevet oprettet i A.s navn i en østrigsk bank. I maj 2019 udstedte anklagemyndigheden i Hamburg i forbindelse med behandlingen af denne sag en europæisk efterforskningskendelse¹, som den videresendte til Staatsanwaltschaft Wien (anklagemyndigheden i Wien, Østrig), og hvorved den anmodede anklagemyndigheden i Wien om at fremsende kopier af kontoudtog vedrørende den omhandlede bankkonto for den pågældende periode. I henhold til den østrigske strafferetsplejelov kan den østrigske anklagemyndighed imidlertid ikke anordne en sådan efterforskningsforanstaltning uden forudgående retslig tilladelse. I slutningen af maj 2019 anmodede anklagemyndigheden i Wien således Landesgericht für Strafsachen Wien (regional domstol i straffesager i Wien, Østrig) om at tillade den nævnte efterforskningsforanstaltning.

Idet retten bl.a. fastslog, at anklagemyndigheden i Hamburg i henhold til tysk ret kan modtage instruktioner, herunder i enkeltsager, fra Justizsenator von Hamburg (justitsministeren i Hamburg, Tyskland), rejste den spørgsmålet, om denne europæiske efterforskningskendelse skulle fuldbyrdes af de østrigske myndigheder. Rettens spørgsmål vedrørte nærmere bestemt spørgsmålet om, hvorvidt Domstolens seneste praksis vedrørende begrebet »udstedende judiciel myndighed« finder anvendelse på en europæisk arrestordre² som omhandlet i rammeafgørelse 2002/584³ i forbindelse med direktivet om den europæiske efterforskningskendelse. Følgelig besluttede den pågældende ret at forelægge Domstolen et spørgsmål om, hvorvidt anklagemyndigheden i en medlemsstat kan anses for en »judiciel myndighed«, der har kompetence til at udstede en europæisk efterforskningskendelse som omhandlet i dette direktiv til trods for den omstændighed, at den risikerer at blive underlagt individuelle instruktioner eller anordninger fra den udøvende magt i forbindelse med udstedelsen af en sådan kendelse.

Domstolens bemærkninger

¹ Denne europæiske efterforskningskendelse er blevet udstedt i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/41/EU af 3.4.2014 om den europæiske efterforskningskendelse i straffesager (EUT 2014, L 130, s. 1) (herefter »direktivet om den europæiske efterforskningskendelse«).

² Domme af 27.5.2019, OG og PI (Anklagemyndighederne i Lübeck og i Zwickau) ([C-508/18 og C-82/19 PPU](#), præmis 90), og PF (Litauens øverste anklager) ([C-509/18](#), præmis 57); jf. ligeledes pressemeddelelse [nr. 68/19](#). I præmis 90 i den nævnte dom i sagen OG og PI (Anklagemyndighederne i Lübeck og i Zwickau) om tyske anklagere fastslog Domstolen, at begrebet »udstedende judicielle myndighed« som omhandlet i rammeafgørelse 2002/584 ikke omfatter en medlemsstats anklagemyndigheder, der risikerer direkte eller indirekte at blive underlagt individuelle anordninger eller instruktioner fra den udøvende magt, i forbindelse med vedtagelsen af en afgørelse om udstedelse af en europæisk arrestordre.

³ Rammeafgørelse 2002/584/RIA af 13.6.2002 om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne (EFT 2002, L 190, s. 1) (herefter »rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre«).

Domstolen (Store Afdeling) fastslog, at begreberne »judiciel myndighed« og »udstedende myndighed« som omhandlet i direktivet om den europæiske efterforskningskendelse omfatter en medlemsstats offentlige anklager eller mere generelt anklagemyndigheden i en medlemsstat, selv om disse står i et retligt underordningsforhold i forhold til denne medlemsstats udøvende magt, et forhold, der indebærer en risiko for direkte eller indirekte at blive underlagt individuelle anordninger eller instruktioner fra den nævnte medlemsstats udøvende magt i forbindelse med vedtagelsen af en afgørelse om udstedelse af en europæisk efterforskningskendelse.

I denne henseende bemærkede Domstolen indledningsvis, at en europæisk efterforskningskendelse ifølge dette direktiv kun kan fuldbyrdes, hvis den myndighed, der har udstedt den, er en »udstedende myndighed«⁴, og at når en sådan kendelse er udstedt af en anden udstedende myndighed end en dommer, domstol, undersøgelsesdommer eller offentlig anklager, der har kompetence i den pågældende sag, skal den godkendes af en »judiciel myndighed«, inden den fremsendes med henblik på fuldbyrdelse i en anden medlemsstat.

Efter denne præcisering bemærkede Domstolen indledningsvis, at den offentlige anklager til forskel fra, hvad der er fastsat i rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre, som henviser til »den udstedende judicielle myndighed« uden at præcisere identiteten af de myndigheder, der er omfattet af dette begreb, i direktivet om den europæiske efterforskningskendelse⁵, udtrykkeligt er nævnt blandt de myndigheder, der ligesom en dommer, en domstol eller en undersøgelsesdommer udgør en »udstedende myndighed«. Endvidere anførte Domstolen, at i henhold til dette direktiv skal den offentlige anklager ligeledes henregnes til »judicielle myndigheder«, der har kompetence til at godkende en europæisk efterforskningskendelse, inden den fremsendes til fuldbyrdelsesmyndigheden, i de tilfælde, hvor denne kendelse er blevet udstedt af en anden udstedelsesmyndighed end en dommer, en domstol, en undersøgelsesdommer eller en offentlig anklager, der har kompetence i den pågældende sag⁶. Den fastslår, at kvalifikationen af en offentlig anklager i det pågældende direktiv som en »udstedelsesmyndighed« eller »judiciel myndighed« ikke er betinget af, at den offentlige anklager ikke indgår i et retligt underordningsforhold i forhold til den udøvende magt i den medlemsstat, hvori den offentlige anklager udøver sin virksomhed.

Dernæst fremhævede Domstolen, at udstedelsen eller godkendelsen af en europæisk efterforskningskendelse er underlagt en procedure og garantier, der er forskellige fra dem, der ligger til grund for udstedelsen af en europæisk arrestordre. Navnlig anførte den, at den offentlige anklager, der udsteder eller godkender en sådan kendelse, i henhold til direktivet om den europæiske efterforskningskendelse skal tage hensyn til proportionalitetsprincippet og den berørte persons grundlæggende rettigheder, og at dens kendelse skal kunne gøres til genstand for et effektivt retsmiddel, der mindst svarer til det, der står til rådighed inden for rammerne af en lignende national procedure. Domstolen fremhævede desuden den mulighed, som dette direktiv giver den fuldbyrdelsesmyndighed, og mere generelt fuldbyrdelsesstaten, for gennem forskellige mekanismer at sikre overholdelsen af dette princip og den berørte persons grundlæggende rettigheder. Domstolen konkluderede heraf, at direktivet om den europæiske efterforskningskendelse både på tidspunktet for udstedelsen eller godkendelsen og fuldbyrdelsen af den europæiske efterforskningskendelse indeholder en række garantier, der gør det muligt at sikre beskyttelsen af den berørte persons grundlæggende rettigheder.

Endelig bemærker Domstolen, at det formål, der forfølges med en europæisk efterforskningskendelse, adskiller sig fra det formål, der forfølges med en europæisk arrestordre. Hvor en europæisk arrestordre vedrører anholdelse og overgivelse af en eftersøgt person med henblik på strafforfølgning eller fuldbyrdelse af en frihedsstraf eller en anden frihedsberøvende foranstaltning, har en europæisk efterforskningskendelse til formål at få fuldbyrdet en eller flere specifikke efterforskningsforanstaltninger med henblik på fremskaffelse af bevismateriale. Selv om visse af disse efterforskningsforanstaltninger kan være indgribende, kan en europæisk

⁴ Som omhandlet i artikel 2, litra c), i direktivet om den europæiske efterforskningskendelse.

⁵ Hvilket bestemmes i artikel 2, litra c), nr. i), i direktivet om den europæiske efterforskningskendelse.

⁶ Hvilket bestemmes i artikel 2, litra c), nr. ii), i direktivet om den europæiske efterforskningskendelse.

efterforskningskendelse til forskel fra en europæisk arrestordre imidlertid ikke krænke den berørte persons ret til frihed.

Henset til samtlige disse forskelle mellem rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre og direktivet om den europæiske efterforskningskendelse finder den fortolkning, der er anlagt i Domstolens nylige domme ⁷, hvorefter begrebet »udstedende judiciel myndighed« som omhandlet i denne rammeafgørelse ikke omfatter anklagemyndighederne i en medlemsstat, der risikerer at blive underlagt individuelle instruktioner fra den udøvende magt, ifølge Domstolen derfor ikke anvendelse på området for direktivet om den europæiske efterforskningskendelse.

BEMÆRKNING: Gennem en præjudiciel forelæggelse kan retterne i medlemsstaterne i forbindelse med retssager, der verserer for dem, forelægge Domstolen spørgsmål vedrørende fortolkningen af EU-retten eller gyldigheden af en EU-retsakt. Domstolen træffer ikke afgørelse i den nationale retstvist. Det tilkommer den nationale ret at afgøre sagen i overensstemmelse med Domstolens afgørelse, der på tilsvarende måde er bindende for andre nationale retter i sager vedrørende en tilsvarende problemstilling.

Dette er et ikke-officielt dokument til mediernes brug og forpligter ikke Domstolen.

[Dommen](#) offentliggøres på webstedet CURIA på afsigelsesdagen.

Kontakt i Kontoret for Presse og Information: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

⁷ Dom i sagen OG og PI (Anklagemyndighederne i Lübeck og i Zwickau) og i PF-sagen (Litauens øverste anklager), jf. fodnote 2.